
Antidogma - A kapitalizmus önpusztítása II. rész

2011 október 20. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Ironikus, sőt egyenesen obszcén dolog a kapitalizmus javára írni a gazdasági prosperitás „zsenialitását”, hiszen az anyagi jólét növelésére irányuló törekvések többsége ellen a tőkésosztály szenvedélyesen és néha erőszakosan fenekedett, amire az osztályharcok története számtalan példát szolgáltat.

Az élet többé-kevésbé még azért elviselhető a jelenlegi gazdasági rendszerben, mert embermilliók kemény osztályharcot folytattak életkörülményeik javítása és állampolgári jogaik érvényesítése érdekében, így csepegtetve egy bizonyos „humanitásdózsát” egy egyébként teljesen érzéketlen politikai-gazdasági rendszerbe. Tudvalévő, hogy a kapitalista államnak két alapfunkciója van. Mint minden államnak, először is olyan szolgáltatásokat kell nyújtania, amelyekre a magánszektor megbízható módon nem képes, másodsorban pedig a vagyonosokat kell védelmeznie a nincstelennel szemben, garantálva a tőkelfelhalmozás folyamatának zavartalanságát és elnyomva a nép követeléseit.

Van azonban egy harmadik, ám ritkán emlegetett funkciója is, amely abból áll, hogy megakadályozza a tőkés rendszer önpusztítását. Marx kihangsúlyozta ezt az alapvető ellentmondást, vagyis a túltermelés és a piaci válságok iránti tendenciát. Az egyre magasabb fordulatszámra zakatoló „turbókapitalizmus” – amelyben az embernek egyre többet kell dolgoznia, hogy (relatív) egyre kevesebbet keressen – a haszon maximalizálása végett kénytelen leszorítani a munkabéreket, miközben a fogyasztás generálása érdekében fenn kell(ene) tartania a vásárlóerőt, vagyis a bérszínvonalat.

Ebből következően krónikus ellentét feszül a magánszektor által termelt javak túltermelése, illetve a bérből élő népesség által igényelt fogyasztási cikkek alulfogyasztása között. Ráadásul a kapitalista rendszer önpusztítása maguknak a kapitalistáknak mérve. Ha felügyelet nélkül hagyják, a pénzrendszer legmohóbb szektora siet felfalni a kevésbé szervezetteket. Ahelyett, hogy termelőmunkával vagy javak és szolgáltatások kereskedelmével próbálnának pénzt keresni, a fináncmortalócok közvetlenül a gazdaság pénzmozgásaira vetik magukat.

A '90-es években Argentínában tanúi lehettünk egy gazdaság totális összeomlásának, amikor külföldi tőkés privatizáció, szerkezetátalakítás és termelése optimalizálás címen gyakorlatilag kifosztották az ország vállalatait, óriási pénzüsszegeket zsebeltek be, majd angolosan távoztak, totálisan lerongyolódott ipart hagyva maguk után.

A neoliberais szirénhangokra hallgató argentin állam képtelen volt megfelelni feladatának, vagyis nem tudta

megvédeni a kapitalizmust a kapitalistáktól. Néhány évvel később az USA-ban egy multimilliárdos fosztogatás zajlott, amelyet az Enron, WorldCom, Adelphia és több tucat más óriáscég menedzserei hajtottak végre, csödbe döntve korábban virágzó vállalatokat, letarolva egész iparvidékeket és százezerrel szüntetve meg állásokat. Noha többnyire elítélték őket, ez egyáltalán nem jelenti azt, hogy a kapitalizmus képes az önszabályozásra.

Az „eset után köpönyegként” indított büntetések ugyanis nem a kapitalizmus, hanem a demokrácia számlájára írandók. Lényegében a szabadpiac nem ismer sem embert, sem istent, sem erkölcsöt, sem törvényt – a „caveat emptor” (a vásárló legyen óvatos) szabályán kívül.

A jelenlegi válság elsődleges és közvetlen kiváltó oka az volt, hogy a vagyonos osztály egy számára igencsak aggasztó problémával szembesült. Azzal tudniillik, hogy nem talált elég befektetési lehetőséget a rendelkezésére álló orbitális pénzfőöslegnek, vagyis a nagyberuházóknak annyi pénzük volt, hogy nem tudtak vele mit kezdeni. Éppen ezért hatalmas összegeket ömlesztettek a fiktív ingatlanpiacra és egyéb pénzügyi hazardjátékokba, spekulációs alapokba (hedge-fund), „származékos termékekbe” stb. Spekulatív tevékenységük áldozatai más tőkésék, spórolós kisbefektetők és egyszerű dolgozók lettek, akik milliárdokat veszítettek megtakarításaikból és nyugdíjukból.

A tolvajok fejedelme valószínűleg Bernard Madoff volt, akit korábban a pénzpiac „egyik legbriliánsabb elméjeként” reklámoztak, és aki legalább 50 milliárd dollárt tarhált össze befektetési alapnak álcázott pilótajátékához, mielőtt a fia lebuktatta. A plutokrácia felfalja a saját gyermekeit...

Utóbb maga Alan Greenspan, az amerikai központi jegybank (Fed) volt elnöke is bevallotta, hogy tévedett, amikor azt hitte, hogy a befektetésre váró hatalmas tőkefelhalmozás rendkívüli nyomásának alávetett rendszer végül képes lesz az önfegyelemre.

A klasszikus „laissez-faire” elmélet még nevetségesebb, mint azt Greenspan szavai sejtetni engedik. E teória szerint ugyanis mindenkinek a saját érdekeit követve, béklyók nélkül kellene cselekednie. A szabadjára engedett versengés úgymond maximális haszonnal jár mindenki számára, mert a szabadpiacot egy mágikus „láthatatlan kéz” kormányozza, amely optimalizálja az eredményt. Akkor tehát a mostani válságot a túlermelésre és a túlfelhalmozásra való törekvés váltotta-e ki, amint azt Marx mondta, vagy a Madoff-félék kapzsiságának az eredménye? Más szóval rendszerproblémáról vagy egyéni problémáról van szó? Valójában mindkettőre egyszerre.

A kapitalizmus kitermeli a maga ragadozóit, és azokat jutalmazza, akiknek a legkevésbé vannak skrupulusaik. A válságok nem egy egyébként racionális rendszer abszurd kisiklásai, hanem éppen fordítva: egy alapvetően abszurd rendszer logikus következményei. Azzal, hogy a saját profitéhségük következtében kárvallott bankokat az adófizetők terhére kártalanította, a kapitalista állam nemcsak piacszabályozóként bukott meg, hanem egyúttal a további „szabadrabláshoz” is asszisztált, eklatáns példát szolgáltatva ahhoz, hogy éppen azok az állami gondviselés legfőbb haszonélvezői, akik szüntelenül a szociális „gondviselő államot” bírálják.

Az amerikai bankok közpénzekből való feltéskésítése minden bizonnyal a közpénzrablás minősített eseteként kerül majd fel a kapitalizmus egyetemes bñlajstromára.

Összegzésül kimondható, hogy a neoliberális kapitalizmus az eljövendő katasztrófa szinonimája. Ellenőrzés híján selejtjeit az emberiségre és a környezetre ömleszti, és elbñtőbb önpusztításba kezd. A túrkés rendszerben a gazdasági hatalom terén érvényesülő óriási egyenlőtlenségek visszahatnak a politikai hatalomra, egyre nehezebbé téve a demokratikus szabályozó eszközök érvényesülését, és így nolens volens elsegítik az önpusztítás folyamatát. Törvényszerűen.

Gazdag István, demokrata.hu

DR. DRÁBIK JÁNOS
100 ÉVVEL TRIANON UTÁN
DVD A trianoni gyalátról tabumentesen

„Egy film amelyet minden magyarnak látnia kell”

Ajánló